

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 9/2004 rd

Statsrådets utredning med anledning av kommissionens rapport "Genomförande av Lissabonstrategin — rapport till Europeiska rådets vårmöte"

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 18 februari 2004 statsrådets utredning med anledning av kommissionens rapport "Genomförande av Lissabonstrategin — rapport till Europeiska rådets vårmöte"

(E 3/2004 rd) till miljöutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- miljöråd Jussi Soramäki, miljöministeriet.

STATSRÅDETS UTREDNING

Rapporten

Gemenskapen arbetar sedan 2000 med att genomföra Lissabonstrategin. Avsnittet om miljö togs in i strategin vid Europeiska rådet i Göteborg 2001. I den fjärde vårrapporten om genomförandet av strategin granskas framstegen och läggs upp planer inför halvtidsöversynen 2005. Kommissionens meddelande ligger till grund för förberedelserna inför Europeiska rådet våren 2004.

Regeringens ståndpunkt

Regeringen omfattar kommissionens syn att medlemsstaternas miljövårdsinsatser allmänt sett fortfarande är otillräckliga och att det är viktigt att hållbar utveckling i ett bredare perspektiv (ekonomiska, sociala och ekologiska aspekter) tas upp bland målen för Lissabonstrategin. I fortsättningen bör miljöavsnittet i vårrapporten utvecklas och kommissionens årliga miljörapport utnyttjas effektivare. Också miljöindikatorerna bör kompletteras, i nästa fas med indikatorer för biologisk mångfald.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Miljöutskottet har behandlat utredningen till den

del den har med utskottets behörighet att göra. I vårrapporten konstateras att medlemsstaternas miljövårdsinsatser allmänt sett varit otillräckli-

ga. Det är alarmerande att det inte har gått att frikoppla ekonomisk tillväxt och ökade miljöolägenheter t.ex. i fråga om utsläpp av växthusgaser och energikonsumtion. Det har inte heller lyckats att frikoppla ökningen i transportvolymer och transportrelaterade miljöolägenheter. Också på andra områden ger utvecklingen fog för oro, t.ex. jorderosion, biologisk mångfald, luft- och vattenkvalitet.

I rapporten redovisas läget i fråga om målen för Lissabonstrategin men där föreslås inga åtgärder för att hjälpa upp situationen. I avsaknad av politiska åtgärder måste övervägandena gå tillbaka till utgångspunkterna, dvs. Lissabonstrategin kompletterad med Göteborgstrategin för hållbar utveckling.

Utskottet omfattar regeringens syn att hållbar utveckling i ett brett perspektiv ska tas in i målen för Lissabonstrategin och att miljöavsnittet i vårrapporten behöver utvecklas och fördjupas. Kommissionens årliga miljörapport bör kunna nyttiggöras bättre också i granskningen av miljöavsnittet i Lissabonstrategin utan att miljöperspektivet underställs det ekonomiska. Synergifördelarna mellan ekonomi och miljö bör tas till vara bättre. Enligt ett flertal utredningar kan konkurrenskraften höjas med en högkvalitativ miljöpolitik och miljökompetens. Finland är ett bra exempel på detta.

Enligt rapporten ska Göteborgstrategin för hållbar utveckling utvärderas på unionsnivå inom 2004. Det är inte förnuftigt att skilja åt utvärderingen och Lissabonstrategin eftersom strategin för hållbar utveckling är integrerad i Lissabonstrategin. Hållbar utveckling bör inte kopplas fri från strategin för bättre konkurrenskraft utan den bör integreras ännu djupare i den. En hållbar utveckling är en organisk del av konkurrenskraftsstrategin.

Genom att ta till vara synergifördelarna av ekonomi och miljö kan vi främja ekonomisk tillväxt och samtidigt minimera miljöolägenheter. Kommissionen har redan infört resultatutvärdering som tillämpas på alla betydande förslag. För att förbättra konkurrenskraften och miljö-

skyddet bör också rådet och Europaparlamentet göra en resultatutvärdering när de ändrar kommissionens förslag i betydande grad. Resultatutvärderingen bör omfatta effekterna för ekonomi, sysselsättning och miljö. Den nya resultatutvärderingen har redan tillämpats t.ex. på översynen av gemenskapens kemikalielagstiftning, i beredningen av den s.k. REACH-förordningen. Förslaget tar sikte på ett balanserat slutresultat med tanke på både miljöskyddet och ekonomiska aktörer. Utskottet erinrar ändå att grundfördraget föreskriver att miljö- och hälsomål i konfliktsituationer klart bör ställas framför den fria rörligheten för varor. Förslaget till förordning kan utifrån detta fortsatt utvecklas så att åtgärder primärt sätts in på de frågor som är viktigast med tanke på miljösäkerheten.

Utskottet understryker vidare att man vid sidan av ambitionen att frikoppla ekonomisk tillväxt och ökade miljöolägenheter bör komma ihåg åtagandet vid FN:s toppmöte om hållbar utveckling i Johannesburg att trenden mot minskade naturtillgångar måste vändas så fort som möjligt utan att ange något exakt år. EU:s planerade naturresursstrategi bör utgå från minskning i absoluta tal och hanteringen av miljöeffekterna av användningen av naturresurser bör komma först därefter i hierarkin.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att kommissionen har lagt en konkret handlingsplan för att främja miljöteknik. För att uppnå målen med hållbar utveckling krävs det en kraftfull satsning på miljöteknik. Bättre miljöteknik ger nya möjligheter till hållbart utnyttjande av naturresurser, affärsverksamhet och sysselsättning och förstärker konkurrenskraften.

Om strukturindikatorer tas fram blir det lättare att analysera situationen i medlemsländerna. Bara tre av indikatorerna i vårrapporten är miljörelaterade, nämligen utsläpp av växthusgaser, ekonomins energiintensitet och transportvolymer/BNI. I likhet med regeringen anser utskottet att rapporten i fortsättningen bör innefatta en indikator för biologisk mångfald och att indikatorerna också i övrigt bör utvecklas.

Utlåtande

Miljöutskottet anför

att regeringen bör beakta det som sägs i utlåtandet.

Helsingfors den 9 mars 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst
vordf. Satu Hassi /gröna
medl. Susanna Haapoja /cent
Hanna-Leena Hemming /saml
Rakel Hiltunen /sd
Tuomo Hänninen /cent
Antti Kaikkonen /cent
Inkeri Kerola /cent

Kari Kärkkäinen /kd
Mikaela Nylander /sv
Heikki A. Ollila /saml
Säde Tahvanainen /sd
Satu Taiveaho /sd
Unto Valpas /vänst
Ahti Vielma /saml
Pia Viitanen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.